

Abstrakt

Tato práce se pokouší stručně shrnout 1. etapu sporu dvou Cambridgí o kapitál a následně analyzovat její ohlas v časopise *Politická ekonomie* ve státně-socialistickém Československu v letech 1953–1970. Zdá se, že neoklasická ekonomie pronikla do tohoto (nominálně marxistického) časopisu prostřednictvím matematického aparátu používaného v lineárním programování a metod, které aplikovali někteří ekonomové ve spřátelených socialistických zemích (Polsko a SSSR), a to v souvislosti s politickým uvolňováním a potřebou řešit praktické problémy československé ekonomiky v 60. letech. Za těchto okolností se objevily články o teorii růstu, první práce využívající agregátní produkční funkci a také první kritické úvahy o tomto nástroji (shrnutí teorie růstu Joan Robinsonové, překlad studie, kterou napsala sama Robinsonová, či podrobný rozbor důsledků sporu dvou Cambridgí z pera Antonína Kotulana). Zdá se, že českoslovenští ekonomové druhé poloviny 60. let si byli velmi dobře vědomi vývoje v západní ekonomii i problematických předpokladů neoklasické teorie hodnoty. Měli však tendenci ignorovat problémy spojené s neoklasickou teorií, protože ji zřejmě vnímali jako teorii nabízející metody k řešení aktuálních problémů československé ekonomiky a protože jim asi imponovala vize ekonomie jako exaktní matematické disciplíny, kterou nabízela. Zdá se, že tato vize dobře zapadá do obecného příklonu k technokracii, který charakterizoval konec 60. a začátek 70. let 20. století. V *Politické ekonomii* tedy nedošlo k politické instrumentalizaci výsledků sporu dvou Cambridgí o kapitál ve smyslu jejich využití k útoku na buržoazní teorii pro její zmatečnost nebo ke zdůraznění kvality marxistických přístupů, a to s výjimkou výše uvedené studie z pera Joan Robinsonové.